

KÖZBESZERZÉSI INTÉZKEDÉSI TERV AZ EGYAJÁNLTATOS KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

A Kbt. 28.§ (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő kötelezettségének eleget téve, a közbeszerzési eljárás megfelelő alapossággal történő előkészítésének kötelezettsége körében a MÁV Magyar Államvasutak Pályaműködtetési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban: MÁV Pályaműködtetési Zrt.), mint ajánlatkérő az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése szerinti intézkedési tervet készít, tesz közzé és hajt végre.

A MÁV-csoport az elmúlt hónapokban jelentős átalakuláson, átszervezésen ment keresztül, mely magába foglalta több többségi állami tulajdonú gazdasági társaság integrációját is, ezek a MÁV Zrt. intézkedési tervére is kihatással vannak.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. a pályaműködtetési terület a korábbi MÁV Zrt.-ről történő leválásával önálló társaságként jött létre 2025. január 1-jétől.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. alapvető feladata önálló tagvállalként ellátni a pályaműködtetési tevékenységet.

Az intézkedési terv általános közbeszerzési célja

- a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény preambulumban megfogalmazott elvek érvényesítése, ezen belül is kiemelten a MÁV Pályaműködtetési Zrt. közbeszerzési eljárásaiban a közpénzek ésszerű felhasználása átláthatóságának, a széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása érdekében az ajánlatkérőre háruló feladatok széleskörű teljesítése,
- a beszerzési/közbeszerzési stratégia részeként az intézkedések eredményeként a legszélesebb körben biztosítható legyen a helyi vállalkozások, a kis- és középvállalkozások bevonása a közbeszerzési eljárásokba, a beszerzés tárgyához, mennyiségéhez, értékéhez, a szerződés teljesítéséhez szükséges képességgel rendelkező gazdasági szereplők, a lehető legszélesebb körben vehessenek részt a közbeszerzési eljárásban,
- a felelős gazdálkodás keretében, a közbeszerzési eljárások lefolytatása révén, jelentős megtakarítások elérése,
- olyan intézkedések megtétele, melyek segítségével az ajánlatkérő erősítheti az állampolgárok bizalmát a közbeszerzési eljárásokkal és a közbeszerzési folyamatokkal kapcsolatban.

Az intézkedési terv közvetlen célja az egyajánlatos eljárások számának csökkentése vonatkozásában, hogy a MÁV Pályaműködtetési Zrt. mint ajánlatkérő

- megvizsgálja és bemutassa, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések előfordulásának,
- milyen intézkedéseket tesz, illetve
- milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

I. Az intézkedési terv készítését megalapozó közbeszerzési eljárások felsorolása

Tekintettel arra, hogy a MÁV Pályaműködtetési Zrt. 2025.01.01-től alakult meg, az intézkedési tervének elkészítését megalapozó közbeszerzési eljárások alapjául, jogelődje a MÁV Zrt eljárásai kerülnek felsorolásra:

Az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer oldalán (<https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8799533725016>) elérhető adatok alapján, a MÁV Zrt. 2024. évben az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó közbeszerzési eljárásai tekintetében 23 db 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 4. § által érintett rész volt,, melyből az egyajánlattevős közbeszerzési részek száma 9 db volt, mely alapján ezen egyajánlatos részek aránya 39,1 %.

Fenti adatok alapján az egyajánlatos eljárások 2024. évben tárgy és eljárás típus szerint az alábbiak voltak:

Közbeszerzési eljárás tárgya	Közbeszerzési eljárás típusa	Volt-e előzetes piaci konzultáció?	Kbt. 75. § (2) e) előírásra került?	Árubeszerzés/ szolgáltatás/építési beruházás
Alállomási berendezések karbantartása	Uniós eljárásrend Hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
Műszer A. által gyártott bizber javítás	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
Hőkésznelét és hőtakarítás a MÁV Zrt. területén	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
MÁV Takarítás, hó- és síkosságmentesítés (2024-27)	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
Előfeszített vasbetonalj beszerzés	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Árubeszerzés
Kétrészes hullámos, kívül-belül menetes műa. betét	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Árubeszerzés
Vasúti járműmérleg hitelesítés-kalibrálás-karb-jav	Uniós eljárásrend Hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
Hangos utastájékoztató hanganyag módosítása	Uniós eljárásrend Nyílt eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés
KÖFE, KÖFI berendezés karbantartása, javítása	Uniós eljárásrend Hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárás	igen	nem	Szolgáltatás megrendelés

II. Az egyajánlattevős eljárások felmerülésének okai:

a) A beszerzési tárgyak és a piac specializációjából fakadó hatások

A MÁV Zrt. kettős közbeszerzési jogalanyiséggel rendelkező ajánlatkérő, beszerzései során meghatározóak a Kbt. 6. § (1) bekezdés c) pont szerinti közszolgáltatótevékenysége biztosítása céljából lefolytatott beszerzések. Általánosságban elmondható, hogy a személyszállítással kapcsolatos tevékenységek ellátáshoz szükséges áruk, szolgáltatások és építési beruházások piaca jelentősen szűkebb, mint az általános célú beszerzési tárgyaké.

Az áruk (különösen szakanyagok) területén

- számos egyedi, kis sorozatszámú termék,
- jellemzően szűkebb gyártási kapacitások mellett,
- szigorú, vasúti ágazati szabványok és teljesítményparamétereknek való megfelelés követelménye mellett,
- adott funkcionális célnak megfelelő termék monopol vagy oligopol piacon érhető csak el.

A szolgáltatás megrendelések és építési beruházások piacán

- az utóbbi években végbement jelentős piaci koncentráció következtében kialakult szintén oligopol és monopol piaci környezet,
- a vasúti járművek és eszközök/berendezések karbantartási/felújítási tevékenységhez szükséges speciális szaktudású szakemberek és egyéb erőforrások korlátozottabb hozzáférése,
- komplex feladatok kivitelezési képességének korlátozottsága jellemző.

Ezen piaci folyamatok szabályozására a MÁV Zrt.-nek, mint ajánlatkérőnek nem volt eszköze, jobbra beszerzései során szembesül a piac koncentrálódásával.

b) *Az ajánlatkérők speciális státuszával összefüggő okok:*

- A speciális működési szektorból adódó műszaki igények teljesítésére a gazdasági szereplők szűkebb köre képes – figyelemmel a szigorú ágazati szabványokra, jogszabályi és műszaki előírásokra is. A megfelelő színvonalú termékek gyártására/szolgáltatások nyújtására csak megfelelő erőforrásokkal, technikai háttérrel és szakembergárdával rendelkező gazdasági szereplők képesek.
- Az ajánlatkérők méreteiből fakadó beszerzési szükséglet volumene és azok tömegesen, párhuzamosan megjelenő igénye (pl. árubeszerzés esetén nagy mennyiség, vagy szolgáltatás esetén, hálózati szinten több helyszínen összehangolt rendelkezésre állás és feladatvégzés) szintén szűkítheti önmagában a teljesítésre képes gazdasági szereplők körét.
- A MÁV -csoport országos hálózattal rendelkező, tevékenységét az ország teljes területén kifejtő gazdálkodási szervezetek. A tevékenységek hálózati szintű koordinációja, az egyes működési területek átfedése jellemzően korlátozzák a részajánlatokra bontás lehetőségét, ésszerű méreteken alul hálózati szinten nem koordinálható egy-egy karbantartás-szolgáltatás, vagy éppen megrendelői (ajánlatkérői) oldalon igényelne nagyobb erőforrásokat, amely ellentétesen hatna a közpénzek hatékony felhasználásának követelményével.
- Az ajánlatkérők nagyvállalati szerkezetéből fakadóan beszerzési folyamataik is összetettek, időigényesek
 - a beszerzési tervezés az egyes igénylő szervezetek általi odarögzítést, azok validálását, majd vállalati szintű konszolidálását végül a beszerzési tervek generálását jelenti, mely önmagában jellemzően 7 hónapot felölelő folyamat,
 - a közbeszerzési eljárások előkészítése több szervezeti egység összehangolt munkáját igénylő feladat,
 - a közbeszerzési eljárások lefolytatásának időszükséglete a jogszabályokban meghatározott, kötelezően betartandó időtartamok (pl. ajánlati/résztvételi határidő, moratórium) és az egyéb eljárási időtartamok (elbírálás, döntéshozatal) alapvetően hosszabb időtartamot foglal magába.

Ennek megfelelően egy átlagos, uniós nyílt eljárás lefolytatása 5-6 hónapot vesz igénybe.

Ebből a megfontolásból is, a MÁV Zrt. közbeszerzései lefolytatása során lehetőség szerint hosszabb időtartamú szerződések megkötésében volt érdekelt, amelyek hatálya lehetőséget biztosít a következő eljárásokra történő felkészülésre.

A hosszabb szerződéses időtartam (az ennek nyomán szükségessé váló finanszírozási, erőforrástervezési igények, de akár az ebből következő szigorúbb alkalmassági követelmények révén) egyes gazdasági szereplők tekintetében az eljárásban való részvételtől visszatartó erőt jelenthettek.

III. A tárgyévben végrehajtandó, egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére irányuló tervezett intézkedések bemutatása:

- a) *A beszerzési tárgyak és a piac specializációjából fakadó hatásokra tett intézkedések*
- aa. A piaci folyamatok szabályozására a MÁV Pályaműködtetési Zrt-nek, mint ajánlatkérőnek nincs, illetve közvetett eszközei vannak. Jobbára beszerzései során szembesül a piac koncentrációjával. Mindazonáltal aktívabb kommunikációval, a gazdasági szereplők által elérhető hivatalos (EKR) felületeken kívül, a társaság honlapján a közbeszerzési eljárásokról, pályázati lehetőségekről, külön is, jobban áttekinthető, informatív felületen adna tájékoztatást és az önkéntesen regisztrált gazdasági szereplők részére szélesebb körben elérhetővé tett „Beszerzési Hírlevél” szolgáltatáson a közbeszerzésekről is tájékoztatást ad.
- ab. Ahol a piaci specializáció nem indokolja, ott a verseny élénkítése érdekében a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi ok előírása.
- b) *Az ajánlatkérő speciális státuszával összefüggő hatások csökkentése*
- ba. Előzetes piaci konzultáció (EPK) alkalmazása minden olyan esetben, ahol egyéb intézkedés várhatóan nem jár eredménnyel.
- bb. A részajánlattételi lehetőség biztosításának fokozott vizsgálata: részajánlattételi lehetőség mellőzését az eljárást megindító döntéselőkészítő anyagban indokolni kell. A vizsgálatot abból a szempontból is el kell végezni, hogy az ajánlatkérő ésszerűen, a hatékony működés elveinek fenntartása mellett képes-e több különböző gazdasági szereplővel kötött szerződések koordinációját ellátni.
- bc. A korábbi gyakorlatnak megfelelően, a nagy volumenű, hosszú távú keretszerződések helyett keretmegállapodásos eljárási fajták és dinamikus beszerzési rendszer adott esetekben történő alkalmazásának vizsgálata, előnyben részesítése ahol lehetőség van a szerződéses időtartam, volumen teljesítéshez közelebbi időpontban történő konkretizálására és így megalapozottabb, kevesebb bizonytalansági tényezőt tartalmazó ajánlat bekérésére.
- bd. A fenti pontban foglaltakkal párhuzamosan a szerződéses feltételek fokozott vizsgálata abból a szempontból, hogy különösen a
- szerződéses időtartam
 - szerződésben megfogalmazott mellékkötelezettségek
 - az ajánlati ár esetleges módosításnak feltételei
 - a széles körű verseny lehetőségét biztosítja-e.
- Ahol az adott beszerzési tárgy lehetővé és indokoltá teszi, ott a verseny élénkítésének érdekében a szerződéses ár indexálásának biztosítása (a jelenlegi gazdasági válság miatt kialakult piaci környezetben különösen indokolt).
- be. A közbeszerzési tervezés és az eljárások előkészítése során annak előzetes megállapítása és rögzítése, hogy mely eljárásoknál érdemes az EPK-t, melyeknél a Kbt. 75. § (2) bekezdésének e) pontja szerinti eredménytelenségi okot alkalmazni. Az eljárásokat ezen körülmények figyelembe vételével szükséges ütemezni, nagyobb figyelmet fordítva a „dömping” időszakokra (pl. év végi ünnepi időszak). A fenti verseny élénkítésével kapcsolatos intézkedések (pl. részajánlatok, eljárásfajták megválasztása) beépítése a tervezési folyamatba.
- bf. A közbeszerzési szakemberállomány folyamatos képzése, megtartása érdekében pedig munkáltatói intézkedések elősegítése.
- bg. Indikatív ajánlatok bekérése
- A MÁV Pályaműködtetési Zrt. azokban az esetekben, amikor az igénylő szervezet megítélése szerint indikatív ajánlatok bekérése indokolt a becsült érték megállapításának érdekében, a közbeszerzési eljárások megindítása előtt törekszik arra, hogy az érintett beszerzési tárgy kapcsán minél szélesebb körben felkutassa azokat a gazdasági

szereplőket, amelyek az eljárásban potenciális ajánlattevők lehetnek. Indikatív ajánlatkérést küld az érintett gazdasági szereplők számára, továbbá törekszik annak ösztönzésére, hogy a gazdasági szereplők minél szélesebb körétől érkezzen be indikatív ajánlat. Az indikatív ajánlatkérések során a Társaság a műszaki leírásának minél pontosabb meghatározására törekszik., Szélesebb körű előzetes piackutatást végez annak megvizsgálására, hogy létezik-e az ajánlatkérő számára elfogadható alternatív megoldás (helyettesítő termék) a beszerzés megvalósítása érdekében,, illetve ezt követően elegendő időt biztosít a gazdasági szereplőknek indikatív ajánlataik elkészítésére. A beérkezett indikatív ajánlatokat részletesen kiértékeli és mérlegelést követően az azokban foglaltakat lehetőség szerint figyelembe veszi a közbeszerzési eljárások előkészítése során, ösztönözve azt, hogy az indikatív ajánlatot benyújtó gazdasági szereplők minél szélesebb köre ajánlatot nyújtson be a közbeszerzési eljárásban.

IV. Az elhatározott intézkedések végrehajtási módjának, határidejének meghatározása, bemutatva a végrehajtásért felelős szervezeti egységet vagy személyt és a lehetséges kockázatokat:

Az intézkedések végrehajtását jelen intézkedési terv elkészítését követően haladéktalanul meg kell kezdeni.

Az intézkedések végrehajtási módját az alábbi táblázat tartalmazza:

	Rövid leírás	Határidő	Feltételek	Kockázat	Felelős
aa	aktívabb kommunikáció (közbeszerzések, honlap, Beszerzési Hírlevél)	folyamatos	adminisztratív intézkedés	fejlesztési költség	beszerzési szolgáltató
ab	Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi ok előírása ahol indokolt	folyamatos	adminisztratív intézkedés	eredménytelen eljárásokat, ellátási, működési problémákat eredményezhet	bíráló bizottság
ba	előzetes piaci konzultáció (EPK) alkalmazása ahol indokolt	folyamatos	adminisztratív intézkedés	eljárások elhúzódása	igénylő szervezet, bíráló bizottság
bb	részajánlattételi lehetőség biztosításának fokozott vizsgálata:	folyamatos	adminisztratív intézkedés	ajánlatkérői/megrendelői oldalon többletfeladatok, koordináció adminisztrációjának megnövekedése	igénylő szervezet, bíráló bizottság, döntéshozó
bc	keretmegállapodásos eljárási fajták, dinamikus beszerzési rendszerek alkalmazásának vizsgálata	folyamatos	igények átstrukturálása	adminisztráció növekedése (KM kezelése)	igénylő szervezetek
bd	szerződéses feltételek fokozott vizsgálata	folyamatos	szerződéskötési szabályrendszer felülvizsgálata	ajánlatkérői/megrendelői oldalon kedvezőtlenebb feltételek	bíráló bizottság

	Rövid leírás	Határidő	Feltételek	Kockázat	Felelős
	a szerződéses ár indexálásának biztosítása				
be.	közbeszerzési tervezés	folyamatos	IT fejlesztés	fejlesztési költség	beszerzési szolgáltató és igénylő szervezetek
bf.	szakemberállomány folyamatos képzése	folyamatos	adminisztratív intézkedés	kockázati szempontból nem releváns	beszerzési szolgáltató
bg	indikatív ajánlatok bekérése	folyamatos	becsült érték alátámasztásának érdekében lehetőség szerint az indikatív ajánlatok bekérésének alkalmazása	beszerzési igények bejelentése előtti, előkészítési fázis időtartama igénylő oldalon adott esetekben megnövekedhet	igénylő szervezetek

V. Az intézkedések kidolgozása során figyelembe vett, a tárgyévben tervezett közbeszerzési eljárások:

Az intézkedések kidolgozása során a társaság elfogadott közbeszerzési tervében szereplő, visszatérő eljárások kerültek figyelembe vételre, különösen egyes szakanyagok és hálózati keretszerződések, amelyek a megelőző években is érintettek voltak.

Az intézkedések kidolgozása során a társaság 2025. évi közbeszerzési tervében szereplő eljárások kerültek figyelembe vételre:

Eljárás típus	Tervezett darabszám (db)
Az EU-s közbeszerzési értékhatárt elérő, vagy meghaladó becsült értékű közbeszerzési eljárások összesen	261
• nyílt közbeszerzési eljárások	238
• hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos közbeszerzési eljárások	3
• hirdetménnyel induló tárgyalásos eljárás	1
• Keretmegállapodás alapján verseny újranyitás	16
• keretmegállapodás alapján írásbeli konzultáció	2
• keretmegállapodás után közvetlen megrendelés	1
A nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő, vagy meghaladó, de EU-s közbeszerzési értékhatár alatti becsült értékű közbeszerzési eljárások összesen	199
• nyílt közbeszerzési eljárások	196
• meghívásos közbeszerzési eljárás	1
• hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárások	1
• keretmegállapodás alapján írásbeli konzultáció	1

VI. A meghozott intézkedések hatásaira, a verseny alakulására, az ajánlattevők számának és arányának alakulására vonatkozó vizsgálatok, dokumentálási módszerek meghatározása:

A MÁV Csoport vállalatainak, integrációjának időszakában a MÁV Zrt. a közbeszerzési eljárások előkészítésével és lebonyolításával a MÁV Szolgáltató Központ Zrt-t bízta meg, így a közbeszerzéseit helyben központosította. A lebonyolító szervezetnél koncentráltan széleskörű közbeszerzési szakértelem áll rendelkezésre, mely szakértői gárda a 2024. októberében kiadott – 48/2024. (X.18. MÁV Ért. 15.) VIG utasítás – közbeszerzési szabályzat mentén végzi tevékenységét, egységes és átlátható dokumentálási kötelezettség mellett. A szabályzatban foglalt vizsgálati és dokumentálási módszerek hatása tömegével elsődlegesen 2025. évben jelentkezik. Ezen bevezetett és alkalmazandó lényegesebb módszerek:

- a fenti szabályzat tartalmaz egy útmutató a becsült érték megállapításának egyes módszereiről, mely előírja a vizsgálat rendjét, a dokumentálás kötelezőségét.
- rögzíti az előzetes piaci konzultáció alkalmazására vonatkozó részletszabályokat, melyre tekintettel az adott piac potenciális gazdasági szereplőivel történő előzetes egyeztetés alapján elősegíti az eljárás feltételeinek pontosabb meghatározását az eljárás megindítását megelőzően.

A Vállalatcsoport csoportszintű elvárásainak mentén a MÁV Szolgáltató Központ Zrt. az általa lefolytatandó közbeszerzések hatékonyságának, átláthatóságának növelése érdekében folyamat-monitoring rendszert (FMR) vezetett be, melyben sor kerül a közbeszerzési folyamatok dokumentálására, illetve lehetővé teszi a közbeszerzési eljárások részfolyamatainak vizsgálatát. A feladatok, részfeladatok, felelősök és cselekmények digitalizált, naplózott rendszerben történő dokumentálására alkalmas a rendszer, így ellenőrizhető – folyamatba épített, vezetői és belső ellenőrzés – az egyajánlatos közbeszerzések számának alakulása, változása egy adott időtartamra vonatkozóan. A rendszer lehetővé teszi a működési beavatkozási pontok azonosítását, így szükség esetén a rendelkezésre álló adatok alapján a javító intézkedések megtétele történik.

A lebonyolító részéről további egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére irányuló tervezett további intézkedések

- Ajánlatkérő mérlegeli a minimális ajánlattételi határidőhöz képest hosszabb ajánlattételi határidő biztosítását, amennyiben azt a közbeszerzés tárgya lehetővé teszi.
- Több azonos vagy hasonló tárgyú közbeszerzések esetében eljárások megindításának időpontjának ütemezése, az ajánlattevői erőforrás egyenletes felhasználása érdekében.
- A bevezetésre került folyamat-monitoring rendszerben az egyajánlatos közbeszerzésekről történő folyamatos nyilvántartás vezetése, az adatok elemzése és további megoldási javaslatok összeállítása az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése érdekében.

A közbeszerzésekért felelős miniszter által az előző évek tekintetében közétett egyajánlatos közbeszerzések vonatkozó tájékoztatása szerint a MÁV Csoport vonatkozásában az egyajánlatos közbeszerzések aránya – a korábban megtett intézkedések hatására is – csökkenő tendenciát mutat. Összességében a korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve elmondható, hogy a szervezet nemcsak képes volt olyan intézkedések tervként történő kitűzésére, melyek alkalmasak az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére, de azt szisztematikusan be is tartotta, és a kitűzött intézkedések valóban alkalmasak voltak az egyajánlatos közbeszerzések számának érdemi csökkentésére.

Budapest, 2025. március